

Масицька Т. Є.,
д.філол.наук, професор кафедри української мови
Волинський національний університет
імені Лесі Українки

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ» ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Відмінне володіння фаховою комунікацією є основою діяльності висококваліфікованого спеціаліста – менеджера зовнішньоекономічної діяльності, менеджера з управління активами міжнародних компаній, менеджера міжнародних інвестиційних проєктів, економіста-маркетолога, економіста з організації зовнішньоекономічної діяльності, економіста з фінансової роботи на міжнародних ринках, оглядача з зовнішньоекономічних питань, економіста з договірних та претензійних робіт, митного брокера, фахівця-аналітика з дослідження кон'юнктури міжнародних товарних ринків, консультанта з зовнішньоекономічних питань, економічного радника, аташе, дипломатичного агента. Фахівці цього професійного напрямку тісно пов'язані з бізнес-комунікацією, тому повинні володіти не лише професійними знаннями, а й вміння здійснювати успішне ділове спілкування. Формування та розвиток професійної діяльності цих спеціалістів пов'язані з компетентністю в діловому спілкуванні [1, с. 5].

Вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» забезпечує формування навичок професійної комунікації, студіювання специфіки фахової мови, розвиток культури мовлення, мислення і поведінки особистості, набуття комунікативної професійно орієнтованої компетенції особистості, яка спроможна зреалізувати свій творчий потенціал на потреби суспільства, формує в здобувачів освіти спроможність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у галузі міжнародних економічних відносин, здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, охоплюючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами, можливість постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх у практичній діяльності [3, с. 6–8].

Структуру навчального курсу складають три модулі: змістовий модуль 1. «Законодавчі та нормативно-стильові ознаки професійного спілкування»; змістовий модуль 2. «Професійна комунікація»; змістовий модуль 3. «Наукова комунікація як складник фахової діяльності» [4, с. 13–138; 139–477; 475–587].

Для здобувачів освіти за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини» важливо опанувати культуру українського мовлення та оволодіти комунікативною компетенцією (виголошувати публічно повідомлення, доповідь, промову), вміння здійснювати ефективне міжособистісне і соціальне спілкування, працювати з діловою документацією.

На практичних заняттях, що охоплюють змістовий модуль 1, увагу здобувачів освіти спрямовано на вивчення мовних норм (орфоепічних, акцентуаційних, орфографічних, лексичних, граматичних, стилістичних та пунктуаційних), комунікативної професіограми фахівця та різних етикетних ситуацій, функційних різновидів мови. Здобувачі освіти навчаються користуватися двома формами ділового мовлення: усною і писемною, логічно формувати думки, слідкувати за послідовністю і точністю викладу.

Вивчення матеріалу, що охоплює змістовий модуль 2, зосереджене на спілкуванні як основному засобі професійної діяльності, навчальних тренінгах публічних виступів, створення презентацій та проведенні рольових та імітаційних ігор [2, с. 41–50]. Для майбутніх фахівців важливо знати типи документів, методику складання фахової документації, термінологічні словники, оформлювати професійні тексти та документи

відповідно до норм сучасної української літературної мови.

Професіонали мають бути компетентними в дослідженнях з фахових проблем, тому вивчення теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань змістового модуля 3 спрямоване на засвоєння термінологічної лексики, необхідної у професійній діяльності, на розуміння особливостей наукового тексту та реалізації інформативної репрезентації результатів дослідження проблемних питань обраного фаху. Здобувачі освіти опрацьовують типові помилки (лексичні, граматичні, стилістичні), що трапляються під час перекладу іншомовних наукових текстів українською мовою, вивчають особливості редагування наукових текстів. Акцентуємо увагу на вмінні аналізувати та коригувати тексти фахового спрямування відповідно до норм сучасної української літературної мови; на перекладах іноземних професійних текстів українською мовою [2, с. 81–86]. Постійно вмотивовуємо здобувачів освіти до самостійної роботи та пошуку нової текстової інформації (самостійна робота з джерелами навчальної, наукової й довідкової інформації).

Література

1. Авраменко О. О., Яковенко Л. В., Шийка В. Я. Ділове спілкування: навчальний посібник / За наук. ред. О. О. Авраменко. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», 2015. 160 с.
2. Масицька Т. Є. Українська мова за професійним спрямуванням: практикум. 3-тє. вид. випр. і доп. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 92 с.
3. Стандарт вищої освіти в Україні. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/292-Mizhn.ekonom.vidnosyny-bakalavr.21.01.22.pdf>
4. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-те вид., виправ. і доповн. Київ : Алерта, 2019. С. 640 с.